

Izdat je vsak dan izven
daj in praznik.
Issued daily except Sundays
and Holidays.

LETO—YEAR XIII. Cena lista je \$4.00. Entered as second-class matter January 28, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sreda, 5. maja (May 5th) 1920.

Subscription \$4.00
Yearly.

Uredniški in upravniki pro-
stori: 2657 S. Lawndale ave.

Office of publication:
2657 S. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4835.

STEV.—NUMBER 106

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 5, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

KONFERENCA MED JUGOSLOVANI IN ITALIJANI V ŠVICI.

WILSONOVA SPOMENICA JE SPREJETA.

Trumbič, Vesnič, Žolger in Ribar se smidejo z Italijani prihodnji teden in resijo podrobnosti.

Pariz, 4. maja. — Jugoslovanski in italijanski delegatje imajo sestanek v Švici prihodnji teden, na katerem se bodo nadaljevala direktna pogajanja glede jadranskega spora.

Jugoslavijo bodo zastopali dr. Anton Trumbič, dr. Vesnič, Ivan Žolger in Ribar, ki so zdaj v Belgradu, kjer dobe vsa potrebna navoda.

Obe stranki sta že sprejeli Wilsonov načrt kot temelj pogajanja in izravnati je se treba nekatere podrobne točke. Reka z okolico bo neodvisna država in Zader bo avtonomno mesto.

LARKIN OBSEJEN OD PET DO DESET LET JEČE.

New York, N. J. — James J. Larkin je bil obsojen na pet do deset let ječe, ker so ga porotnik v minolem tednu spoznali krivim kriminalnim anarhije. Larkin je znani kot vodja irskega delavstva

Popolnoma po nepotrebnem je bila številna straža v sodniški dvorani, ko je bila sodba razglašena, kajti Larkin ni bandit ali padovaj. Petnajst detektivov je stražilo sodniško dvorano, kakor da se je bilo heti oboženega napada na sodišče. Ljudje, ki so prisili v dvorano, so kmalu prišli sodbi, ne morali povedati lastov in imen, ker jih niso pustili v dvorano. Moški so vse preiskali, če nimajo pri sebi ukritega oružja. Svedki so bile tako preiskave za manj, kajti delavec niso ečest razbojniki, ki hujijo s samokresom v žepu po svetu.

Neko mimo žensko je sodnik ozmrjal, ker je hotela prijeti Larkina za roko, ko so ga odvedli iz dvorane. Mlada žena je pa odgovorila sodniku, da je misila, da ravna pravilno, če seže v roko moža, do katerega ima več spoštovanja kot katerega drugega na svetu.

Preden so Larkina odvedli v ječo, mu je več žen seglo v desnico, mati bivšega poslanca Gittowa, ki je bil obsojen zaradi kriminalne anarhije v ječo, je pa Larkina objela, neka druga žena mu je pa podarila v spomin denarno listino iz usnja.

PROHIBICIONISTI TUDI PRIPOGOJO PREDSEDNIŠKE KANDIDATE.

Westerville, O. — "Protisalnska liga" je izjavila po dr. P. A. Bakerju, svojem pravnem svetovalcu, da so kot predsedniški kandidati priporočljivi Hoover, Wood, Lowden, McAdoo, Hughes, Poindexter in Bryan.

Gospodje prohibicijoni pravijo, če bo kateri teh kandidatov izvoljen za predsednika, se ni treba hati, da ameriškemu ljudstvu zmanjka voda, ampak bolj trda pojde za pivo in vino.

ŽELEZNIŠKI DELAVSKI ODBOR SE PRESELI V CHICAGO.

Washington, D. C. — Železniški delavski odbor se preseli v štirinajstih dneh v Chicago. Dne 17. maja baje prično zaslišanja že v Chicagu.

OGNJEGASCI V TEKSTILNIH TOVARNAH SO SE PRIDRUŽILI STAVKI.

New Bedford, Mass. — Ognjegasci v sedem in trideset tekstilnih tovarnah se se zdaj pridružili stavki tekstilnih delaveev. Tekstilni baroni se penijo jeze zaradi tega čina. Tekstilni delavci zahtevajo povisanje mezze, ker ne morejo s posadanju medzdu izhajati v tem posnosno draginje.

RUSKE ČETE POGNALE POLJAKE NAZAJ.

BOJI MED POLJAKI IN NEMCI V ŠLEZLJU.

Poljaki, ki so se zaleteli v Ruse, so se že upuhali.

London, 4. maja. — Uradno brezjeno poročilo iz Moskve se glasi, da so se sovjetske čete umaknile iz Favstove zapadno od Kijeva in zasedle boljše postojanke, kjer odbijajo napade Poljakov. Južnovzhodno od Žmerinke se nadaljujejo luti boji. — Na kavkaški fronti so rdeče čete okupirale Šemako, 65 milj zapadno od Bakuja.

London, 4. maja. — Zadnja poročila iz Varšave pokazujejo, da so poljske čete, ki so zadnji teden invadirale Ukrajino, prešle v defenzivo. Poljaki vojni stan priznava, da sovjetske čete silovito protinapadajo na vsej čerti, toda Poljaki so odbili protinapade. Poljske čete so izgubile nekaj ugrabljenih postojank na jugu, toda na severu so okupirale Fastov, ki je 40 milj zapadno od Kijeva.

Uradno poročilo iz Moskve, daturano zadnjo nedeljo, se glasi: "V okolišu Kijeva so naše čete v ljutem boju s Poljaki na zahodnem bregu reke Irpen. Naša flota na reki Pripjaču je ujela sovražni parnik. V okolišu Podolskega je položaj nespremenjen. V okrožju Režice, severno od Rezenovskeje, je sovražnik potisnil naše čete nazaj, toda izvršil smo protinapad in reokupirali izgubljene postojanke. — Na obali Črnega morja so rdeče čete okupirale Stocij in vplenie dva oklopna vlačila v minko zalogo vojaških smercev. Na Krimu so naše čete vdrlje v mesto Perekop in silovito porazile sovjetska izklica.

Brzojavke iz Carigrada sporočajo, da je položaj na Kavkazu zelo slab, s stališča zaveznikov. Ruske sovjetske čete so okupirale veliko petrojsko srediste Baku na zahodni obali Kaspijskega jezera in ves Azerbadžan je zdaj pod kontrolo sovjetrov. Georgija in Armenija sta zdaj v posredni dočki z boljševiškimi četami, ki so se previdno ognile gorovja na severu in dospele v južno Kavkazio od vzhoda. Mustafa Kemal pač, vodja turških revolucionarjev, je zdaj v direktni zvezi z mošvanskimi ljudstvi na Kavkazu in v Turčestanu.

Kopenhagen, 4. maja. — Iz Oppelna na gornjem Šleskem javljajo, da so bili v nedeljo krvavi spopadi med Nemci in Poljaki v Ratiborju. Poljaki so organizirali narodne demonstracije in Nemci so napadli demonstrante na ulicah. V bojih je bilo mnogo oseb ranjnih.

Vera Cruzu in Tampiu tudi v Ameriki rušilec, ki so namejeni tja, so že odpluli iz atlantskih pristanišč.

IZRAVNAVO SPORA NA ŽELEZNICAH JE PREPREČILA TREMOGLAVOST ŽELEZNIC SKIH RAVNATELJEV.

Chicago, Ill. — Industrija pripravlja vedno v večjo zadrgo zaračun s tukške kolodvorskih uslužbenec in ce se spor ne izravnava kmaši, bo kaos v železniškem obratu postal tak, da bo dajal časa nemogoče uvesti redno obratovanje vlakov, čeprav bo spor izravnovan. To resnico so spoznali tudi tovornarji in pričeli so delati za izravnavo spora. Načili so poslušna ušesa pri kolodvorskih uslužbenec, ki so bili pri volji se vrniti na delo pod gotovimi pogoji, medtem ko pa železniški ravnatelji niso hoteli ališati besede o kompromisu. Posledica te trmolagosti je nadaljevanje stavke.

Tovarnarji seveda ne morejo dobiti sirovin v tovarne in odpomiljati ne morejo dovršenih produktov. Železnični imajo sicer izgubo, ali železniškim ravnateljem ni zaradi te izgube osivel niti en las, ker smejo po novi železniški postavi zvskati v sporazumu s komisijo za meddržavno trgovino takoj, da jim je osigurana obrestna mera od glavnice, ki jo določa postava. Če bo izguba, jo bo že poravnalo ljudstvo in zategadelj so ostali železniški ravnatelji trdovratni. Koliko časa bo ameriško ljudstvo mirno prenašalo avtokracijo železniških magnatov, je pa vprašanje prihodnosti.

DELAVCI NA ŽAGAH SO ZASTAVKALI.

St. Paul, Minn. — Na žagah v severni Minnesoti, Wisconsinu in Michiganu so prenehali delavev z delom. Zastavkali so tudi šumarji. Delave zahtevajo ogemurni delavnik na žagah in v šumah in priznanje organizacije.

Vseh stavkajočih delaveev je nad dvajset tisoč. Glavni stan stavkarjev se nahaja v Rhinelanderju, Wis.

NASILNI SALUNAR.

Chicago, Ill. — V salunu Johna Sherloka je nastal pretep. Stepišča se zaradi steklenice žganja snilunar Sherlock in Charles Rodgers. Na bojišču je prišel tudi detektiv John Dietz, ki je oddal tri strele, da prikliče pomoč, kajti sam ni bil bojevnikom. Preden je došla pomoč, sta oba pretepača ležala nezavestna na tleh.

Lani je Sherlock ubil svojega tečaja George Hancocka, ker sta se spris zaradi \$1.80. Sodišče je Sherlock oprostilo. Letos je Sherlock poskusil svojo srečo na Rodgersu, najbrž zaupajoč, da bo zopet oproščen, če ga ubije. A v Rodgersu je pa našel mojstrata, ki mu je toliko vrnil, kolikor je on nemu naložil.

VREME.

Chicago in okolica: V četrtek nestalno in hladno. Lahki severovzhodni in vzhodni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah najvišja 45, najnižja 42. Nujne izide ob 4:42, zaide ob 6:52.

DOGODKI V MENNII, REVOLTA V JUAREZU.

VESTI O NAPADIH NA GLAVNO MESTO.

Mestec tik ameriške meje se je podalo vstašem brez boja.

El Paso, Tex., 4. maja. — Včeraj popoldne se je izvršila revolucija v mestecu Juarezu onkraj meje. V Juarezu je bilo najmanj pet revolucij v zadnjih desetih letih in navadno se je streljalo vse navprek, da je bilo vse mesto v dimu in so krogli frčale der reko v El Paso — ampak včeraj ni podala niti ena piščola. Sprememba se je izvršila tihom in mirno. Vstaši so prijeli župana in policijskega čefeta južni v zapor, nato se je vrnila parada po mestu z godbo na čelu in z vpitjem odrastih in otrok: "Viva Obregon!" Začeli so tudi zvoniti zvonovi. Ko so Američani v El Pasu slišali zvono, so že znali, kaj se je zgodilo. Kadar zavzeme vsi zvoni v Juarezu, tedaj je konec "revolucije" in nekdo slavi zmago. Zvečer je bila meja že odprtta in Američani so se vrnili čez most in zmagoviti rebeli so jih povabili, da si ogledajo zaprtga župana in policijskega čefeta, ki predstavlja propadlo vlado v mestu.

London, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani in očeta je, da se obe koloni združita pred glavnim mestom.

Washington, 4. maja. — Sem so prisile vesti, da je že vse država Čiava v rokah vstašev. General Elias Calles se pripravlja s 6000 možmi na pohod čez gore Sierra Madre za okupacijo centralne Mehike. Ena vojsko, kočna pravera, prodriči v Cahabonu in od tam v Zaeotece, druga pa po Chiavu od zapadne strani

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenia National Benefit Society.

Owned by the Slovenia National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Gospodarski list

Datum v oklepjanju n. pr. (Marca 31-20) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnem poteka naročnina. Ponovito je provočasno, da se vam ne ustavi list.

PROTIČ-KOROŠCEVA RADIKALNO-KLERIKALNA VLADA JE POKAZALA, KOLIKO DA NA USTAVNO VLADANJE.

Dokler so bili v jugoslovanskem ministrstvu liberalci in socialisti, so vsa slovenska in hrvatska klerikalna trobila naglašala, da se mora jugoslovansko ministrstvo ravnati po volji večine v narodnem predstavništву.

Večina v narodnem jugoslovanskem predstavništву je pa taka reč, da postoji od danes do jutri, da se na njo ne more nihče zanesti, ker hoče vsaka buržava stranka v demagogskem radikalizmu preupiti druga drugo. Ta resnica je znana tudi slovenskim in hrvatskim klerikalcem, tajnim prijateljem Habsburžanov. Ko so v svojih trobilah upili, da mora vsako jugoslovansko ministrstvo imeti večino za sabo, kar je z ustavnega in demokratičnega stališča popolnoma pravilno, so voditelji klerikalcev sklenili v svojem srcu, da se slovenski in hrvatski klerikalci, nastopajoči pod raznimi strankinimi imeni, in srbski radikalci (?) ne bodo ravnali po svojem priporočilu, če se v Jugoslaviji zgodi nekaj, kar prav zanealjivo prinese v narodnem predstavništvu neprijeten vihar za ministre.

V Ljubljani se je zgodilo nekaj, na kar bi morali povedati ministri dati odgovor. Pokale so zopet puške v Ljubljani. Seveda ni bila revolucija, ampak izverženih, popatenih in močno pobaranih brzjavk je spoznati, da se je vrsil nekakšen protesten ljudski shod in da so jugoslovanski žandarji streljali na ljudstvo. Obležalo je deset mrtvih. Brzjavje je poleg sporocil, da so se istega dne vrstile tudi velike demonstracije v Zagrebu in Belgradu. Začetek brzjavke je bil vedoma pokvarjen in je bil čitati, kakor da gre za veliko boljševiško revolucijo, še le konec brzjavke je povedal, da je bil začetek brzjavke izgrevan ali pa nalač pokvarjen na željo tistih, ki se bojejo, da sumanj svet izvede, kaj se je pravzaprav zgodilo v Ljubljani. Zagrebu in Belgradu. Da se izve resnica o vzrokih krvoprelitja v Ljubljani, bo treba torej počakati na poročila iz Jugoslavije, toda neutraliv fakt ostane, da je bilo deset oseb ustreljenih od jugoslovenskih žandarjev in da ni šlo za revolucijo, ker bi imeli tudi žandarji izgube.

To je žalosten in obsodbe vreden dogodek, a ta dogodek je tudi zelo neprizeten za sedanje jugoslovanske ministre, zaradi katerega bodo morali dajati odgovor poslancem v narodnem predstavništву. Dokler je postala avtokratična črnožolta država, so klerikalci blufali slovensko ljudstvo, če so na ljudstvo streljali žandarji in vojaki, da se je to zgodilo na ukaz Nemcov, ki vladajo v habsburški domeni. Jugoslavija je zdaj osvobodena habsburškega jarma in ima svojo vlado. Vodja slovenskih klerikalcev — Korošec — je minister, torej del te vlade. Na ljudstvo v Ljubljani niso streljali nemški žandarji ali italijanski karabinieri, ampak to delo so izvršili jugoslovanski pandurji. Za napad s strelnim oružjem na neobroženo ljudstvo so odgovorni le Jugoslovani in nihče drugi.

Poslanci v narodnem predstavništву ne morejo molčati, kajti po ljubljanskih ulicah je tekla kri slovenskega ljudstva, celo njih dolžnost je, da zahtevajo od odgovornih ministrov odgovor, zakaj so pandurji izstrelili svoje puške na slovensko ljudstvo. Poslanci, ki so sklenili, da primejo trdo jugoslovanske ministre, so napravili račun brez. Protič in navihana klerikalca Korošca, kajti obema gospodoma se prav nič ne mudri, da bi dajala odgovor na interpelacije poslancev. Gospod Protič se je v sporazumu s svojimi tovarši ministri na prav spremenil način izognil tem neprijetnim vprašanjem, obenem je uvedel v Jugoslaviji absolutizem brez zloglasnega paragrafa štirinajst, ki je služil nekdanjim avstrijskim mogotcem za izvajanje absolutističnih želj in teženj.

Brzjavka pravi, da je Protič kar enostavno obvestil narodno predstavništvo, da se ministri ne bodo udeležili sej narodnega predstavništva, dokler bo opozicija vodila obstrukcijo.

To pomeni, da lahko poslanci govore v narodnem predstavništvu, kar hočejo, ministri jih ne bodo poslušali in dajali odgovorov, dokler se opozicija ne spremeni v vladno stranko, ali pa vse odobri, kar ji bodo načekali ministri. Ce ministrom ni treba dajati odgovora poslancem v narodnem predstavništву, če ministri lahko delajo, kar hočejo, da se le regent strinja z njihovimi dejanji, je to absolutizem, ki je obsojanja vreden.

Značilno je pa, da so Protič, Korošec in tovarši do tega prepričanja šele prišli po krvoprelitju v Ljubljani. Vprav ta poteza Protiča, Korošca in tovaršev dokazuje, da gospodje nimajo čiste vesti in se ne upajo stopiti pred narodno predstavništvo in dati pojasnila, zakaj so jugoslovanski pandurji streljali na ljudstvo v Ljubljani. V ministre, ki skušajo s takimi potezami obdržati svoje stoličke, ne more nihče imeti zaupanja. Čas je, da izginejo iz politične arene, ker njih zmožnosti niso tako velike, da bi upravljali jugoslovansko državo, ki potrebuje dobre državnike in ne političnih šušmarjev, katerih zmožnosti zadostujejo komaj za upravo male kmetiske občine.

Združeni ali podvojeni?

Iz Glavnega Urada J. R. Z.

Ko je bila jugoslovanska delegacija v Washingtonu v mesecu mareu, ko so bili prvič v združini ameriških Jugoslovjan skupaj zastopniki največjih in najuplivnejših ameriških jugoslovanskih organizacij, zastopajoči vsakovrstna politična in verska prepričanja, demonstrirali so pred svetom, da je mogoč združitev ameriških Jugoslovjan v eno veliko, močno in odločilnih momentih jako važno politično in končno tudi ekonomično organizacijo, s katero bodo morali rečeniti vsi sloji doma in tukaj.

Ze na prvem sestanku jugoslovanskih zastopnikov pokazalo se je možnost za ustanovitev take narodne organizacije in zastopniki so bili takoj v začetku sprejemljivi za idejo združitve in ustanovitve take organizacije. Razume se, da tako organizacija ni mogla kar na mestu ustanoviti, čeprav so bili v deputaciji najuplivnejši člani in glavni odborniki organizacij, katero so zastopali "Zajednico" pri deputaciji v Washingtonu, je takrat naravnost povdarijal, da je hrvatski narod zrel za tako politično organizacijo in da ni več časa za odlašanje.

Omeniti moramo, da je članstvo "Zajednice" tako simpatično gibanju J. R. Z. in je že marsikatero načelo akcije dobro podprt. Isto se mora reči tudi o drugi hrvatski podporni organizaciji, Hrvatski Zajednici, II.

V svoji diskuziji za ustanovitev take organizacije piše član kar v "Zajednici" zakaj je potreba take organizacije, kako nacelo naj zastopa in kak naj bo njen program z ozirom na bodočo formo vlade naše nove države.

On oznava zastopnik J. R. Z. odbraavljen program in odločeno zatrjuje, da je večina Jugoslovjanja v republikansko formo vlade, so pa se nekateri manjšini, ki stoje na stranu ujetinjenja, vendar jim je pa vse ena dva bo bodoča forma vlade.

Člankar nimata nic proti J. R. Z. ampak nobenega se nam niti bi bilo po njegovem mnenju, na boljše, če bi se ustanovila popolnoma nova politična organizacija, ki bi kategorično objela ves narod in dosedaj obstoječe politične in podporne organizacije, ki bi izdelala nov program, ki bi bil severno republičanski, kar se tiče boljševiškega sistema vlade.

V Sloveniji so se nekateri veči zadržali do prihoda Turkov v 15. stoletju. To je kratki opis — napisanih in se dala celo knjiga, ki bi bila zelo zanimiva — zadružnega življenja starih Slovencev. Iz teh vrst je častotljivo nedovoljno že spoznati, da se padrušni slovenski sistem bistveni in nje razlikoval od spletnega sistema stare družbe. Vsi narodi so bili tako organizirani, dokler niso poznali politične države, scone na prav privatne lastnine. Naši zgodovinarji so opisali slovenko zadrugu pod vsemi, kakor da so bili samo stari Sloveni tako organizirani. To je napačno mnenje. Vsi narodi so imeli svojo zadružno dobo, razlika je le, da nekateri, bolj napredni narodi so se je prej odrešili kot drugi, to je bilo odvisno od razvoja materialnih sredstev.

Za boljše razumevanje namena in potrebe za ustanovitev take narodno politične jugoslovanske organizacije prihujemo izvleček članka na drugem mestu.

TRDSTILNI BARONI SE UPRAVO POVIŠANJU DELAVSKIH MEZDE.

Providence, R. I. — Zastopnik truda za volno, ki je poznan tudi pod imenom American Woolen Company, je izjavil, da so ravnatelji družbe izjavili, da rajše zapro svoje tovarne, kakor da povsajajo medzdu svojim delavcem. On pravi, če bo ta družba izvršila svojo grožnjo, tedaj ji bodo sledile vse druge družbe v Rhode Islandu.

Gospodje trudstevi seveda še niso naznanili, da znižali ceno za voljeno blago. Zdi se, da vprav od teh trudstev prihaja blazna agitacija za nosnjo delovne oblike.

S takoj agitacijo misijo vplivati na delavce, da blago iz volne ne gre izpod rok, ker so ljudje prileli nositi delovno obliko. Če bodo delavci pametni, se ne bodo ozirali na to, kar jim priporočujejo gospodje trudstevi in vlebičniško časopisje, ampak bodo izvršili, kar smatrajo najboljše, da si zboljšajo svoj življenski položaj.

Turški vstadi zmagujejo.

Rim. — Iz Carigrada so prisile vesti, da so turške revolucionarne čete obkrožile Hagins v Ciliciji. Sultanove čete, katerim povzročajo Angličani in Francuzi, niso sedaj še nobenega uspeha.

Socialni preobrat v preteklosti.

(Nadaljevanje.)

Takšen stol ali kamen je bil na Gospodarskem polju na Koroskem. Občaj starega umetnika, ki je ljudstvo podelilo oblast izvoljenemu glavarju, se je ponavljalo celo pozneje ko so si kneževo vladanja in ko ljudstvo ni več moglo svobodno voliti kakor v starih časih. Kot pri vseh narodih v preteklosti, ko se je moral staro rodovinska družba umakniti politični državi, tako je tudi pri Slovencih pomogel vpliv privatnega bogastva, da so veliki knezi in vojvode potopili staro jugoslovansko pravico ter namesto volitev uveli postavo, da knežje čast očeta nasledi najstarejši sin ali njegov najblžnji sorodnik. Tiste rodbine, iz katerih so izhajali veliki župani in razni drugi veljaki, so si tudi prilastile posebne pravice in iz njih so izšli plemiči, ki so se pri raznih narodih imenovali vlastelini, žlahčiči, boljari, zemani, pani itd.

Pomanjkanje take narodno politične organizacije Jugoslovjanov najbolj počutiči bratje Hrvati. Kdo pazno sledi razvoju jugoslovanskega županija, bo vidi, da je vladnički župan v eno napredno, demokratično državo.

• • •

Morgan bo tožil veliko zavezniško trojlio zaradi razdaljenja čast.

Dolaraki car smatra, da je "criminal libel," če se Ameriki ponudi Armeniju v jeroštvo na mestu Mehike.

Tega ogroženega imenja so tudi vsi ostali Morganji in Morganči.

• • •

Bigamija v nebotih.

Župnik: Zakaj se ponovno ne oženiš? Ali misliš, ostati udovec vse svoje življenje?

Polikarp: Da, udovec ostanem in za to imam tehtne vzroke.

Župnik: Mhm, rad bi vedel, kakšne vzroke imaš.

Polikarp: Ako se oženim drugič, bom imel dve ženi, kadar pridevimo, ne besede, in to je vendar greh po vseh postavah, ali ne?

• • •

Modreni Dijagon.

Kaj mora, starec, z ležerbo v roki pri belem dnevu hudega.

— Hkem demokracijo!

— Eti prijatelji, vzemaj mikroskop!

• • •

Carranza je mehiški Ebert, seče na skali med zmajem in morjem.

• • •

Nekaj, kar se nikdar ne zgodil.

Ovčica: Ali hočete tolar, gospod pater?

Pater: Nočem ga!

Ovčica: Nobenih računov ne maram, gospod pater.

Pater: Le tisto! Natanko račun ne dam, pa delam, oči oči in tiskam.

• • •

Na vsak način je treba starega mazila za pekočo rane. In mazilo je "tukaj". Tukaj zmagujejo!

Zmagujejo, zmagujejo in zmagali bodo. — Tukor je zmagal Žuden.

Delenki in hukčkiči živijo v miru počit.

• • •

Parodijska komedija Misterija.

Prvi pričar: Slavijošani silki.

Palmerius pride na oder in naravnost na tudi posamežno smejte, kažečemu priveliču na rep trstek z napisom: "Rdeča zarota." Krik z obrazom: Zmaji bo udajdaj, trstek in skoči na gledalce. Brz vratil je glave med kolena!

Drugi pričar: Ropot in štropot na odru. Tuljenje in razbijanje.

Občinstvo tišči glave med koleni in poti krvavi pot.

Zmagoslavni glas z održa: Dvignite glave in poglejte!

— Rdeča zarota je zavojena!

— Občinstvo pogleda in vidi, da je tabla z naslikano počastjo razbita na kosce. Exit! Prihodnje predstava bo čez dva meseca.

(Zastor).

• • •

Preteklo je eno leto, odkar je bilo razposlanih 28 bomb po pošti na razne adrese po Ameriki. Kdo so zločinci, ki so poslali bombe?

Ali ni čas, da bi bili v enem letu aretirani in kaznovani?

• • •

Kakor v življenju svetnikov.

Ameriški pastirček se je zamaknil in poslušal rajske petje:

Cene,cene bodo padie.

Padie, padie bodocene!

Cene

Što nam treba."

(Izvlečki iz članka iz "Zajedničara", glasila Narodne Hrvatske Zajednice.)

(Iz Glavnega Urada J. R. Z.)

Pred par dnevi je izšel v tem listu članek, pozivajoč roake, da razpravljajo o ustanovitvi narodno politične organizacije, v katerem smo obljubili, da v kratkem priobčimo izvlečke članka "Što nam treba".

Omeniti moramo, da se pod tem naslovom že daj časa razpravlja v "Zajedničar" o potrebi take organizacije, kakor omenjeno zgorej in da tu prinašamo izvlečke zadnjega članka. Stvar je za nas Slovence, ki smo dobro organizirani v Jugoslovenskem Republiškem Združenju, velike važnosti in to tembolj, ker v tej diskuziji v Zajedničarju se zreali duh napredka med brati Hrvati, kakor tudi njihovo nagnjenje za republiško idejo, ki ni baš nova med njimi, pač pa potrebuje prebujanja in okreplja.

Što nam treba! — Ne dolgo tega sem pisal pod tem naslovom v glasilu Zajednice o potrebi narodno politične organizacije vseh Jugoslovanov v Ameriki. — Pisal sem to povodom krize v jugoslovenskem vprašanju, ko se je predsednik Wilson tako trdovratno postavil na stališče pravičnega (če prav ne popolnoma pravičnega) rešenja tega vprašanja in povodom deputacije, ki je šla v Washington, da se zahvali predsedniku Wilsonu.

Da rojakom oživim to vprašanje, naj se enkrat ponovim svoje besede v zadnjem članku:

"Ničesar ni brez organizacije. Vse, karkoli so Jugosloveni dosegli v Ameriki za svojo narodno stvari je bilo, doseženo potom skupnega organiziranega dela. Kadar ni bilo tega je vse zispe lo vse..."

Česa nam treba?

Obiskovali so nas, da si slišimo, česa nam je potrebno, da bomo Jugoslovenske organizacije, ki naj vse več nase politično življenje, resnično, da je danes v ogledu danes, njih prilik tekoči najti pot za organizirano delo, na političnem področju, nepristopljivo občinstvu, ki se tako dobro politično organizirati, nepristopljivo sprejetje, na katerem stari našemenu. Vsi do danes nase, ki se moral ravnati v ameriški, nam do kaže počelo v domovini. In, kako je tam, nam je vsem dobro znano. Politični kar, stotinje strank in stotine vodijo.

In kako je z nami tukaj? Srbi so za edinstvo. Hrvati ravnotako, vsa joni, ki so kolikor taklik politično zavedni, so za edinstvo. (Tu izpuščam zastrupljevalce in izkorisčevalce naroda, ki gledajo samo za svoj žep) — Slovenci so za edinstvo. In to je lepo. Toda sedaj? Srbi bi imeli radi kraljestvo, Hrvati in Slovenci pa republiko ali federacijo. Tako je vse povzeti iz ameriškega časopisa. No, kje pa smo sedaj? Ali je močno v očigled vsega tega skupno delo? mod... in... in...

Pri takem razpoloženju bo malo težko. Jaz vidim edini izhod iz tega političnega mrtvila v tem:

Počakajmo vsi do časa ko se sestane ustavotvorna skupščina in kar bo narod odločil, tega se oprimemo tudi mi. Na ta način bomo potem mi, ameriški Jugosloveni, vsa vedeli pri čem smo in kako naj si uredimo naše delo.

Na ta članek se je oglasil "narodni prijatelj", ki odobrava misel o ustanovitvi take organizacije in povedarja: "Naši izseljeniki nimajo samo pravice, ampak je celo njihova dolžnost, da se bavijo s vprašanjem tisočin se notranje ureditve Jugoslavije. Ameriškim Jugoslovenom ni treba čakati, da bi zanje reševali njihovo vprašanje in probleme rojaki onstran oceanu. Ampak njihova dolžnost je, da sami rešujejo svoje stvari. Naj se naše vprašanje reši na ta ali drug način, skodo bomo trpelj mi in v tem slučaju bomo morali voditi boj za osvoboditev naših rojakov in bratov izpod tuje vlade ravno mi, ameriški Jugosloveni..."

Poleg tega piše "narodni prijatelj" tudi to: "Podobna organizacija je potrebna tudi radi informiranja našega ljudstva in dobrega predstavnika pred ameriško javnostjo. Ona bi lahko delovala na grupiranju podvojnih dobrodelnih in podpornih je-

dnot in zvez in jih končno vse privedla do združitve. V preteklosti smo precej občutili to potrebo, da se izmodrimo in prilagodimo duhu časa, da spravimo vse naše moči pod eno streho. Če se nam posreči to, da ustanovimo eno tako centralno organizacijo, v kateri bi bile vse podporne jednotne in zvezne, potem lahko računimo na velikanske uspehe, vse za dobrobit naroda. Za vse, kar želi gčankar, da se izvede, nam je potreba ena jugoslovenska politična in narodna organizacija, ki ki naj bo glavna voditeljica vsega vaznješega gibanja v življenju ameriških Jugoslovanov. Vendar tako organizacija je le mogoča, ako jo spravimo h življenju z dobro voljo vseh iskrenih narodnih prijateljev, z navdušitvijo Slovencev, Hrvatov in Srbov, toda bo v resnicu prava jugoslovenska in narodna organizacija. Razumljivo je, da bi ostalo na strani male število nemormirljivih Srbov, zapeljanih Hrvatov in klerikalnih Slovencev, ki pa bodo v jako majhni manjšini, skoro brez vse moči in ki so sedaj v stanu dvigniti prah le zgolj tegu, ker nismo take centralne organizacije, v kateri so že v naprej obsojeni, da se teh veliki organizaciji pridružijo, katera jih bo samo s svojim obstankom in naraščajem absorbirala.

Samo v eni točki se ne strinjam s piscem članka "Što nam treba". Nikakor se ne strinjam z njegovim mnenjem, da počasno sestanka ustavotvorne skupščine in da se ravnamo po njemih zaključkih. Vsa vprašanja, ki se nanašajo na izseljenike je nemogoče odlašati (vračanje rojakov domovino, itd.) ampak jih je treba reševati takoj ne da bi čakali na iniciativu iz one strani. Taka vprašanja morejo povoljno rešiti samo ameriški Jugosloveni. Drugi hič manj važna stvar je, da ne smo ameriški Jugosloveni držati križem rok in čakati na delo ustavotvorne skupščine, ampak da se v tem stvarni sami bavijo in s svojo moralno in materialno pomoko podpirajo onesruje v domovini, da postavijo temelj novi državi na zdravih tem.

Takno zastavlje pisanje tu kaže, da je v starovrstni literaturi pričel sem se do bolj trdnega prepričanja, da nam je zelo potreba takoj narodno politično jugoslovenske organizacije. Vsa vprašanja, ki se nanašajo na našo domovino, ker ti ne bodo za našces storiti.

Resnica je tudi, da je ameriški Jugosloveni ne smejem držati križem rok in čakati na delo ustavotvorne skupščine. Da se tem umaknemo, moramo imeti vse v glavnih potencialih nov program. Radi tega želim povedati svoje mnenje o tej stvari. Hudstvo pa na, potem sodi. Bom nekoliko obirem, ker se sicer ne da povediti v par besedah.

(Dalje prihodnjie.)

Zapisnik konferenčne seje okrožne organizacije J. R. Z. za zahodno Pennsylvanijo 25. aprila 1920 v Lawrence, Pa.

Brat tajnik otvoril sejo ob polnem uru popoldan z običajnim pozdravom in odpre nominacijo za konferenčnega predsednika in zapisnikarja. Nominiran in izvoljen je bil brat John Kvartič za predsednika in brat John Trčelj za zapisnikarja.

Brat predsednik predstavlja brata Etbin Kristana, slednega predsednika občinskega odbora J. R. Z. ki je bil poslan od všeobčinstva na to konferenco, da poda nekatera važna pojasnila glede delovanja JRZ. V znamenje pozdravlja br. Kristanu vstanejo vse navzoči raz sedežev.

Brat tajnik prečita došle dopise iz gl. urada, ki se vzamejo na znanje.

Brat zapisnikar prečita (zapisnik zadnje seje). Nato se vnaome živahnega debata glede tega zapisnika, kakor tudi neke resolucije, ki je bila pasljana na gl. urad in ni bila priobčena. Vpraša se zastopniki, ki so bili na zadnji konferenčni seji, kaka je bila ta resolucija in kakšne vsebine. Toda zastopnikom, akoravno so bili na dotednici konferenčni seji, ni ničesar znanega o kakih resolucijah.

V sledi tega se vpraša za pojasnilo br. predsednika dotedne konferenčne seje, br. Glazaria, kaka je bila dotedna resolucija, kajti kot predsednik dotedne seje bi moral vedeti, na kaj se podpiše. Br. Glazari odgovori, da se je nekaj sklepalo na zadnji seji, da naj ne je izdelala resolucijo in jo odpošlje, toda do definitivnega sklepa ni prišlo in nujno ni nič znan, kaj se je odposlalo. Brat tajnik, Josip Peterzel, nato pojasni, da je dobil iz Cannonsburga dotedno resolucijo s podpisom same ene od treh, ki so bili izvoljeni na zadnji seji da izdelajo primerno resolucijo in resolucija je bila

spisana v zelo neprimernem tonu. Toda on se je ni upal zadrlasti in tudi ne popravljati in jo je poslal kar tako na "Prosvetu".

V prašanju je bil br. Etbin Kristan, kaka je vsebina te resolucije in ako jo ima pri sebi. Brat Kristan odgovori, da jo nima pri sebi pač pa da jo ima JRZ v svojem arhivu. Nato pojasni vsebino dotedne resolucije in nate poda obsurno poročilo glede dela v gl. uradu JRZ, glede taktike, katere se poslužuje gl. urad v svojem delovanju in kako škodljivo bi bilo za celo gibanje, ko bi vsakdo lahko lahko vtekl svoj nos in zahvaljeval, da se vpoštovajo njegovi nazivi pri delovanju, neglede na to ali je član organizacije ali ni.

Iz občinskega poročila, katerega je podal tudi Anton Mladič, je bil podlaga za dotedno resolucijo za hrbitno delo nasprotnikov organizacije JRZ, in da so hoteli organizaciji s tem škodovati. Kajti dotedni, ki so izdelali dotedno resolucijo in ki bi imeli namen koristiti gibanju, bi se udeležili seje in resolucijo tudi zagovarjali javno pred zastopniki. Toda mesto, da bi se udeležili te seje so se poskrili Konferenca je to v dokaz, da se je treba paziti vseh zahrbitnečev in onih, ki kričijo samo takrat, ko so na varnem.

Konferenčna seja je nato na predlog br. Veranta izrekla eksekutivi JRZ popolno zaupnico in da je gl. urad popolnoma pravilno delo, ker je omenjeno resolucijo za zavrgel, v kateri se je izrazito postene boritelj za pravico stvar. Nadalje sklene seja, da naj se dotedno resolucijo vrže iz arhiva in uniči.

Brat tajnik nato prečita poročilo nadzornega odbora JRZ. Po prečitanem poročila sledi par vprašanj na br. Kristana, ki poda zadovoljivo pojasnilo zastopnikom. Konferenčna seja odobri poročilo nadzornega odbora in vzemeta v pralek (powder), se da v vodo in se lahko lako piše. Je le malo slabje od vina, samo ni alkohola. Stane 8 do 9 na gallon, le malo dadkorja je treba. Funi tega praleka stane \$2.35, s poslužiljivo vred. Zadostuje za 30 do 35 gallon. V pismu pošlite Money Order ali eck, mi vam pošljemo navodila in pralek. — A. HORWAT, 1903 W. 2nd St., Chicago, Ill.

(Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na Stephen Zahraza, Park Hill, Pa.)

GROZDJE

sniete v pralek (powder) se da v vodo in se lahko lako piše. Je le malo slabje od vina, samo ni alkohola. Stane 8 do 9 na gallon, le malo dadkorja je treba. Funi tega praleka stane \$2.35, s poslužiljivo vred. Zadostuje za 30 do 35 gallon. V pismu pošlite Money Order ali eck, mi vam pošljemo navodila in pralek. — A. HORWAT, 1903 W. 2nd St., Chicago, Ill.

PRAVE LUBASOVE HAR-

MONIKE bom zopet dobil iz starega kraja. Popravljam, kupujem in prodajam tudi stare, za rabljene har-

monike. Katergačkoli izdelka.

NEVISI SKULI,

NEVISI PLEČI,

NEVISI DRAŠNIK,

NEVISI ŠKOLOVSKA,

Iz glav. urada S. N. P. J.

IZ URADA PREDSEDNIKA GL. POROTNEGA ODSEKA.

V zadevi brata Thom. Rajkoviča, člana društva "Zvezda" štev. 328 v Madridu, Ia., je glavni porotni odbor sklenil, da v smislu pravil ni deležen podpore, kateremu je bila pridržana. Razlogov za ta zaključek je več. Eden glavnih pa je, ker se je zdravil v zdravju, katerega voditelj ni doktor medicine (M. D.).

Jno Underwood,
Jos. Radišek,
Martin Zeleznikar,
F. Somrak.

Zapisnik

redne seje gl. izvrševalnega odbora
S. N. P. J. dne 19. aprila 1920.

PRVA SEJA:

Predsednik V. Cainkar odpre sejo, navzoč so: Br. P. Berger, V. Cainkar, F. Godina, Matt Petrovič, F. S. Tačar, M. J. Turk in J. Underwood.

Zapisnikarjem je izvoljen brat Filip Godina.

Br. M. J. Turk začasni gl. tajnik, predloži pismo društva štev. 244, Kaylor, Pa., v katerem se aplikira za odškodnino zaradi izgube časa ob času bolezni družine Marhar. Prošnja se odkloni, ker S. N. P. J. nima sklad, iz katerega se pokrivajo taksi stroški.

Cita se pismo društva štev. 104 Lorain, Ohio, v katerem društvo vprašuje za odškodnino sestre Mary Petrovič. Na podlagi izjav državnika, po katerih je roka za za pedeset odstotno uporabna, se v smislu pravil ta prošnja odkloni.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo društva štev. 75 Roslyn, Wash., v katerem isto pojasnjuje o inicijativnem predlogu, ki je bil vrhen na januarski seji društva s opombo, da dajo potrebujo poskusiti. Sklene, da se inicijativni predlog, probci in smislu pravil, navede v skladu s tistim.

Tajnik br. Turk poroča, da ne želeni, in poskusi, ker br. John Zornetor, s katero se dedič prepirajo, žde je pravi dedič. Seja sklene po tistih poskusu in po predlaganju tajnika, da bi se sklene, da državnik predloži vedenost o sorodstvu do tudi, se pa v tem zadetu odloži.

Cita se pismo društva štev. 116 Red Lodge, Mont., v enakem pismu društva štev. 56 Willcock, Pa., v katerih se zeli poskusiti, zakaj se ni pravocasno naložil denar miliardnih dedičev obrestosnosno in smislu poskusa. Po dajšči razpravi in na poskusila začasnega tajnika br. Turka, da je bila ta zadeva zanesljivosti se po blivjem gl. tajniku br. J. Verderbarju, se sklene da se obema društvenoma ustreže in se plačajo obresti za vsa čas, po čeni 90 dni po smrti poskusa.

Cita se pismo br. K. Pogodiča, v katerem apelira na sejo glavnega izvrševalnega odbora za podporo iz dilaškega skladja in sicer za dobo pet let nazaj, pa \$35 letno, ali skupno sveto \$175.00, ker trdi, da nujno potrebuje denar. Seja sklene, da se ostane pri sklepku januarske seje glavnega odbora in da se mu plače \$35.00, kakor vsem drugim dedičem obrestosnosno in smislu poskusa. Po dajšči razpravi in na poskusila začasnega tajnika br. Turka, da je bila ta zadeva zanesljivosti se po blivjem gl. tajniku br. J. Verderbarju, se sklene da se obema društvenoma ustreže in se plačajo obresti za vsa čas, po čeni 90 dni po smrti poskusa.

Cita se pismo društva štev. 6 Morgan, Pa., v katerem se zahteva, da se probci njih dopis, oziroma neke vrste kritike. Cita se fudi pismo br. V. Cainkarja, v katerem je pisal društvo pojasnila o ti zadevi. Ker pa društvo le zahteva, da se probci, sklene seja izvrševalnega odbora, da se probci ob enim potu na vsa izvajnjuna potrebno pojasnilo in zagovori.

Pri tem se prične razprava na priporedilo upravitelji. V stvari se pojavijo vsi člani izvrševalnega odbora. Po dolgem razmotrjanju, sklene se, da izvrševalni odbor inicijativa predlog, sečeljutemu glavnemu odboru, da se listu Prosveta povisa naročnina za en dollar letno in sicer, da se ta sklep, aki bodo sprejet z dovoljno večino glavnega odbora, uveljavlji z dnem 1. julija, 1920 in naprej. Sprejet je sklep.

Nadalje poroča br. Cainkar, v katerem je pojasnilo, da je v splošnem interesu S. N. P. J., da se to zadevo temeljito resi na ti seji glavnega izvrševalnega odbora, predno se dajo kandidatne na splošno glasovanje. Po dajščem razmotrjanju, in razširjanju korespondence ob obisku, da se probci ob enem potu na vsa izvajnjuna potrebno pojasnilo in zagovori.

Cita se pismo društva štev. 6 Great Falls, Mont., v katerem je ludi nekaj kritike. Cita se fudi pismo br. V. Cainkarja, v katerem je pisal društvo pojasnila o ti zadevi. Ker pa društvo le zahteva, da se probci, sklene seja izvrševalnega odbora, da se probci ob enim potu na vsa izvajnjuna potrebno pojasnilo in zagovori.

Cita se pismo društva štev. 10, Rock Springs, Wyo. Zadeva se vzame naznanje. Seja sklene, da se probci, ker bi lahko zavedlo list v točbi.

Predsednik predloži s pretem zadevo br. V. Mercina in br. Fr. Tačarja, in pojasnjuje, da je v splošnem interesu S. N. P. J., da se to zadevo temeljito resi na ti seji glavnega izvrševalnega odbora, predno se dajo kandidatne na splošno glasovanje. Po dajščem razmotrjanju, in razširjanju korespondence ob obisku, da se probci ob enem potu na vsa izvajnjuna potrebno pojasnilo in zagovori.

Cita se pismo društva štev. 10, Rock Springs, Wyo. Zadeva se vzame naznanje. Seja sklene, da se probci, ker bi lahko zavedlo list v točbi.

Predsednik predloži s pretem zadevo br. V. Mercina in br. Fr. Tačarja, in pojasnjuje, da je v splošnem interesu S. N. P. J., da se to zadevo temeljito resi na ti seji glavnega izvrševalnega odbora, predno se dajo kandidatne na splošno glasovanje. Po dajščem razmotrjanju, in razširjanju korespondence ob obisku, da se probci ob enem potu na vsa izvajnjuna potrebno pojasnilo in zagovori.

Cita se pismo društva štev. 10, Rock Springs, Wyo. Zadeva se vzame naznanje. Seja sklene, da se probci, ker bi lahko zavedlo list v točbi.

Za tem poroča predsednik, da bo treba nekaj ukrepeti glede lista "Prosveta". Splošna draginja je zadeva tudi list, razen tega nam pa veliko skoduje tudi postni obrat, ki je zadnje čase zelo slab. Pozivlje upravnika, da pošta svoje poročilo s pretem.

Brat upravitelj poda svoje poročilo glede lista "Prosveta" ter pojasnjuje stanje in razmere lista Kar se tiče gradiva in čista v listu Prosveta, so članstvo in naročniki zelo zadovoljni. To lahko dokazuje vsak čas, ko naročniki pišajo, da so zelo zadovoljni in da je list res pisani v duhu časa za koristi delavskih slojov.

Glede pritožb vseh nereditnosti dostavljanja Prosvete naročnikom pravil, da je storil vse, kar je v neskončnosti moč, da se to zboljša, potrudil se je v vseh mestih, kjer bi se dalo kaj ukrepeti za izboljšanje teh nereditnosti, katera so bile že del časa prav nezmočne. Pravil, da ni njegova krivda če se ne dajo do teči začlenjeni uspehi, izvršil je pa svojo dolžnost in krivda je drugak, sicer je pa že bilo dovolj povedano o tem v listu. Naročnikov imamo približno vedno enako število, nekaj stotin nad sedem tisoč. Naročniki so vsi dobr in točno plačujejo. Opozorjam vseh pismeno mene, da smo s tem sistemom precej dobro delo izvršili. Veliko število naročnina prihaja sedaj od posameznikov. Nekateri državni tajniki tudi vrše izvrstno agitacijo za list, drugi zopredajo način, da se zahitev izplačilo dozad, in upanje je, da bodo tudi nadaljevali z delom za interes svojega lastnega lista.

Prosveta je danes najcenejši skleni list v Združenih državah. Vsi so že povlačili naročnino, nismo pri njej ne, ampak tudi mi se ne moremo temu več izogniti. Draginja papirja in drugih tiskovalnih potrebitčev je tako zaradi zadnjih čas, da bomo morali nekaj ukrepeti v tem oziru. Ako bi se ne izdržili, da jemo tako veliko število naročnikov na enkrat za \$172.00, br. Berger je pa nakazal le sveto \$20.00 in sedaj se mu točno plačuje podpora na prej. Torej, tu se zahitev izplačilo dozad, in upanje je, da bodo tudi nadaljevali z delom za interes svojega lastnega lista.

Br. M. J. Turk začasni gl. tajnik, predloži pismo društva štev. 244, Kaylor, Pa., v katerem se aplikira za odškodnino zaradi izgube časa ob času bolezni družine Marhar. Prošnja se odkloni, ker S. N. P. J. nima sklad, iz katerega se pokrivajo taksi stroški.

Cita se pismo društva štev. 104 Lorain, Ohio, v katerem društvo vprašuje za odškodnino sestre Mary Petrovič. Na podlagi izjav državnika, po katerih je roka za za pedeset odstotno uporabna, se v smislu pravil ta prošnja odkloni.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.

Cita se pismo od br. Fr. Kubovskega, kateri želi, da se za njega za tem asemnt iz dilaškega skladja za pol leta nazaj. Odbor soglasno sklene, da se nazaj ne plača, dovoli se pa asemnt iz dilaškega skladja za njega, počeni od dne prvega aprila 1920.</p

izkorisčanja nikogar, ker izkorisčanja pri tem ni bilo. Če pa društvo štev. 6 misli, da je to izkorisčanje, zakaj potem ne zahteva da se kaznuje oba? Zakaj namo predsednik! In če društvo vidi potrebo ali umesno izreče nezaupnico za tako malenkostno stvar, zakaj je ne izreče obema? Bratje, kje je Vaša logika? Ali ne diši to malo preveč po pristransnosti?

Društvo je tudi minenja, da je bilo povikanje plače glavnim odbornikom na takratnem zasedaju neveljavno, ker ni bilo dovolj glavnih odbornikov navzočih. — Te mnenje je popolnoma napačno. Odbornik, ki poda resignacijo, ni več aktiven in se ga ne more štetiti pri zborovanju. Vso pravico pa imajo zborovati, ki ostanejo aktivni in ustavna vedenja njih zadostuje, da so sprejeti sklepi veljavni.

Povišanje plače glavnim odbornikom in vslužbencem tudi ni v nikakem nasprotju s pojasmili v "Prosjeti" po julijski seji, kar pravi društvo štev. 6. Predsednik je takrat povedal, da bi se lahko izhajalo, če bi imeli v glavnem uradu eno moč manj, s čim bi se gotovo tudi precej prihranilo.

Predsednik se je pa zato napadelo in trdil, da ne pozna dela in ne more o njem soditi.

Toda sedaj, ko se je odstranil ta,

kratni tajnik in zagovornik sta-

re sistema in njegova pomenična,

se je pokazalo, da je imel predsednik prav. Delo se izvršuje redno in vsej tako točno, ake ne tečne, kot sedaj poprej. Po

povajanju pristop je tudi soditi, da so drukti boji zadovoljina s sedanjim uradovanjem, daš Še nismo najeli nikogar na izpraznjena mesta. Bratje iz Morgana, Pa., gotovo tudi niso vpoštevali

dejstva, da se v očigled velike draginje, povišanju plače našim odbornikom in vslužbencem ni smo mogli izogniti in, da bi do

tega prišlo tudi, če bi ostalo vse osobje v glavnem uradu, kot je bilo prej. Glasom pravil se zvira

plač glavnemu odborniku sorazmerne s povojenjem življenjskih po-

trebščin, toda ne ved kot dvajset odstotkov, im ker so se življenske

potrebščine zvile od zadnej konverencije, za vse kot dvajset odstotkov, so torej vse odborniki o-

pravljeno, vse do dvajset odstot-

nega poviranja. Nekdaj ima pri-

vej valjati, se morijo tudi unijisti

plač, kjer pa je vedno do plaj-

niški delavec tudi sedaj, če jim

damo dvajsetodstotno poviranje. Vsičemu jednotu je, da ima ne-

več delavcev. In se mi zahtevamo od naših delavcev dobro delo, ih

namožno temu primerno, plati-

draginje, vse vemo, da je velika,

posebno še v Chicagi in oni, ki ni-

dovolj pličan od jednote, je pri-

siljen slediti za postranskimi za-

sluzki, kar pa ni koštano za ta-

ko organizacijo, kajti dvema ali več gospodarjem dobro služiti,

ne more nikoli. Če bi ostalo v

glavnem uradu vse prejšnje osobe in bi se jih zvila plača za

dvajset odstotkov, kar bi se bilo gojovo, zgodilo, bi imela jednota \$600 izdatkov samo za plače na

meseč, sedaj pa ima le \$608.94, in

je prizračno k temu že \$150, kar bomo morali plati, če bomo

moral najeti sposobno pomoč, se

jednoti po sedanjem ureditvi se zmeraj prihriki \$201.66 na me-

sec.

Končno bratje od štev. 6 posiv-

ljajo ostala bratska društva, da

o stvari razpravljajo in izražajo

željo, da se sklice izredna kon-

venca ter pravijo, da, ako ostanejo razmene v glavnem uradu,

kot je napeljano sedaj, bo šel u-

gled jednote po vodi in do združitve ne bo prišlo nikoli. — Do-

bro je, da se društva zanimajo za

take stvari in jih pretresajo, kaj-

ti to daje možnost, da se izčistijo

pojmi in se izve resnične fakte,

kako stvar pravzaprav stoji in

kake so razmere pri organizaciji.

Sej gl. izvrševalnega odbora, o

dohravajoč take diskurzije, si šte-

je v dolžnost opozoriti in resno

svariti pred "šuntari", ki pri-

povedujejo o potrebi izredne

konvencije v tako svrhu. So ljudi,

ki priporovedujejo in nekaj je

celo takih, ki tudi verjamejo, da

je ugled in bodočnost naše orga-

nizacije odvisen le od par gotovi-

ih oseb, toda to je velika zmota,

in ljudje, ki širijo take govorice,

so jednoti nevarni in škodljivi.

Če so nekatere osebe ob od-

bornišča mesta in je vodstvo or-

ganizacije sedaj v drugih rokah,

se s tem ne more trdit, da razme-

re niso urejene, pač pa ravno na-

sprotno. Dokazi so tukaj, da je

sedanje osobje že izboljšalo mar-

skaj in zmanjšalo stroške v glavnem uradu, odkar ima zato svojne roke ter ima nihen in trdno voljo delati in izboljšava tudi naprej, kar bo le dobro in koristno za organizacijo. Zato je pa dolžnost članstva, da ga podpira in mu da priložnost vporabiti zmožnosti in energije v prid organizacije, ne pa pokladati cokelj. In da ugled jednote pod sedanjim osobjem ne trpi, je največji dokaz dejstvo, da se glaša zmeraj več novih društev in da je organizacija začela zopet lepo rasti.

Končno opozarjam se na iniciativno referendum, s pomočjo katerega lahko spremimo vsako točko v pravilih in vse zaključne odborovih sej in tega najse poslužuje društva, ki niso zavoljena s sklepi glavnega odbora ali s čim drugim, pa ne prihajati z zahtevo za izredno konvenco in jednote pripravljati v gorostasne in nepotrebitne stroške. Za gl. izvrševalni odbor, Vincent Gajškar, predsednik.

DOPISI.

Clinton, Ind. — Kedaj bo za-

sijala zlata zaria svobode delav-

cem, modernim sušnjem! Kedaj

bodo trpni prišli do svojih pravie! Ali so se odprle oči delav-

cem, ali so izpreigli, kaj mo-

rejo pričakovati od onih, katerim

so oddali svoje glasove pred še

tri leti in za katere so glasovali

pri zadnjih volitvah? Upam,

da so se. Veliko delavcev je pa

še, katerim petletna vojna, vsl-

jenja prohibicija, brutalne ziom-

ljenje stavk z infunkimi ter naj-

timi pretepači, še vedno navajajo-

je, da je točko dvakrat previšok

cen življenskih potrebščin od

strani veleprofitarjev, preganja-

je inozemcev in odklonitev se-

je pravilno izvoljenim poslan-

cem v newyorskem legislaturnem za-

sedanju, še ni odprla oči. Ko pri-

de volim dan se postoji presle-

ti od agentov velebizinskih kan-

didatov s pač praznimi trazami

in se prodajo v moderno sušnost.

Ko jim pa prične teči voda v gr-

lu, pa prične zabavljati in zdi-

hovati akoravno dobro vedo, da

so sami vsega krivi in da so sami

postavili one na stolček, kateri

sedaj bitajo. In tako se je

starci presem ponavljati od volite-

je volitve. Prerokujejo jim

"svobodo" in sicer na vse razne

nadme. O "svoboda, kako krasna

beseda! Ali kje je v obliki vse

gammagocnega? Valedi "svoboda"

ali "Slovensko delavsko izobra-

ševalno društvo", "socialistični

pevski zbor "Naprej", dramatični

odsek slov. soc. kluba in slo-

venski, socijalistični klub.

Včasih smo pri kozarcu vina

in pri pipi tobaka ter sede v za-

pečku kramljali, kaj je organizacija,

kaj je kultura, kaj je napredek,

kaj umetnost, itd., itd., in —

v nedeljo, 9. maja hočemo videti,

kako daleč smo že priribali.

Popoldne bodo nastopili pevski

zbori "Zvon", "Vijenac", "Na-

prej," "Danica" in "Aurora," ki

bodo zapeli slovenske, hravtske

in nemške pesmi. Zvezdar bo pa

zvezdar bo pa volil

